

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 mei 2016

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

waarbij wordt gevraagd om in België bij een
kernongeval de beschikbaarheid van jodium
te waarborgen

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **1007/ (2014/2015):**

001: Voorstel van resolutie van mevrouw Fonck.
002: Amendement.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 mai 2016

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

visant à assurer la disponibilité
d'iode en Belgique en cas
d'accident nucléaire

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **1007/ (2014/2015):**

001: Proposition de résolution de Mme Fonck.
002: Amendement.

Nr. 2 VAN DE DAMES GERKENS EN DEDRY

Considerans B/1 (*nieuw*)**Een considerans B/1 invoegen, luidende:**

“B/1. attendeert erop dat er contra-indicaties zijn voor de inname van jodium door bepaalde personen, met name patiënten met een schildklierziekte en die daarvoor in behandeling zijn;”.

VERANTWOORDING

De Hoge Gezondheidsraad vindt het belangrijk het medisch, het farmaceutisch en het interventiepersoneel te informeren over de mogelijke ongewenste effecten van de inname van jodium en over de contra-indicaties.

De kans op een miskende schildklierziekte is groter bij de bevolkingsgroep van 40 jaar en ouder. Tevens is dat risico groter in regio's met een jodiumdeficiëntie.

Voorts mogen bepaalde patiënten met een auto-immuunziekte van de schildklier, zoals de ziekte van Basedow, geen jodium nemen bij een kernongeval.

Volgens dokter Patrick Smeesters, gewezen medisch adviseur bij het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC), expert bij de Hoge Gezondheidsraad en lid van de in artikel 31 van het Euratom-verdrag bedoelde deskundigengroep, zou de inname van jodiumtabletten voor de betrokken patiënten meer gevaar inhouden dan de radioactiviteit die door het kernongeval wordt veroorzaakt. In hun geval kan die inname tot hyperthyreoïdie leiden, of nog (in zeldzamere gevallen) tot een thyreotoxische crisis, met ernstige hartproblemen tot gevolg.

Voor deze bevolkingscategorie (de 40-plussers en de patiënten met een schildklierziekte) moet men dus omzichtig tewerk gaan en moeten de contra-indicaties in verband met schildklierproblemen actief worden opgespoord. De Hoge Gezondheidsraad beveelt tevens aan de schildklier systematisch te palperen bij raadplegingen alsook, in geval van een jaarlijkse check-up, de TSH-waarden te controleren.

N° 2 DE MMES GERKENS ET DEDRY

Considérant B/1 (*nouveau*)**Insérer un considérant B/1, rédigé comme suit:**

“B/1. considérant qu'il existe des contre-indications à la prise d'iode pour certaines personnes, ayant des maladies de la thyroïde et suivant un traitement contre celles-ci;”.

JUSTIFICATION

Le Conseil supérieur de la Santé souligne l'importance d'informer le personnel médical, pharmaceutique et d'intervention sur les effets indésirables possibles de l'iode et les contre-indications.

Le groupe d'âge de 40 ans et plus présente une probabilité plus importante de développer une pathologie thyroïdienne méconnue. Le risque est également plus grand dans les régions à carence iodée.

De même, certaines maladies auto-immunes de la thyroïde, comme la maladie de Basedow, empêchent le patient de prendre de l'iode en cas d'accident nucléaire.

Selon le médecin Patrick Smeesters, expert auprès du Conseil Supérieur de la Santé, ancien responsable médical à l'Agence fédérale du contrôle nucléaire (AFCN) et membre du groupe d'experts européens de l'Euratom pour ces patients, la prise de tablettes d'iode serait plus dangereuse que la radioactivité causée par l'accident nucléaire lui-même. Cela pourrait provoquer une hyperthyroïdie, ou encore (plus rare) une crise thyrotoxisque, qui peut entraîner des complications cardiaques graves.

Il faut donc être prudent pour cette catégorie de population (40 ans et plus et les populations présentant des pathologies thyroïdiennes) et effectuer un dépistage actif des contre-indications liées à des problèmes thyroïdiens. Le CSS recommande également de pratiquer la palpation thyroïdienne systématique lors des consultations et en cas de check-up annuel, à un contrôle de TSH.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 3 VAN DE DAMES GERKENS EN DEDRY

Considerans C/1 (*nieuw*)**Een considerans C/1 invoegen, luidende:**

“C/1. wijst erop dat de windrichting bepalend is om de geografische zones af te bakenen waar jodium moet worden verdeeld, en attendeert op de geografische nabijheid van de buurlanden alsook op de aanwezigheid van nucleaire installaties in elk van die landen;”.

VERANTWOORDING

Radioactieve neerslag na een kernongeval volgt geen traject van volkomen ronde concentrische cirkels met een straal van 10, 20 of 30 km (Greenpeace België, rapport 2011). Ook andere factoren kunnen de impact van een ongeval bepalen, zoals de windrichting, de windkracht, neerslag enzovoort. De ramp van Tsjernobyl heeft immers geleerd dat de gevolgen van een nucleair ongeval verschillende vormen kunnen aannemen en zich over een afstand van duizenden kilometers kunnen uitstrekken. Sommige gebieden die zeer ver – tot op honderden kilometers – van Tsjernobyl waren verwijderd, raakten méér verontreinigd dan andere, dichtbij gelegen gebieden binnen de uitsluitingszone van 30 km rond de kerncentrale.

De zes kernreactoren van Gravelines, bijvoorbeeld, worden slechts door één wand beschermd, wat bij een eventueel ongeval het risico op verspreiding van de radioactiviteit vergroot. Bovendien waait de wind er vooral uit het zuidwesten, waardoor een radioactieve wolk zou kunnen afdrijven van de kerncentrale van Gravelines naar de ongeveer 30 kilometer verderop gelegen Belgische kust. Tijdens de zomermaanden is er aan de Belgische kust veel meer volk aanwezig. Het nucleair noodplan voorziet echter niet in de verdeling van jodiumtabletten in die regio.

N° 3 DE MMES GERKENS ET DEDRY

Considérant C/1 (*nouveau*)**Insérer un considérant C/1, rédigé comme suit:**

“C/1. considérant la direction des vents pour déterminer les zones géographiques où la distribution de l'iode est nécessaire et considérant la proximité géographique entre la Belgique et les pays voisins et la présence d'installations nucléaires dans chacun de ces États;”.

JUSTIFICATION

Les retombées radioactives, suite à un accident nucléaire, ne suivent pas *“un tracé de cercles concentriques parfaits de 10, 20 ou 30 km de rayon”* (Greenpeace Belgique, report 2011). D'autres facteurs peuvent déterminer les impacts de l'accident comme la direction du vent et sa force, les précipitations etc. Effectivement, Tchernobyl nous a montré que les retombées d'un accident nucléaire pouvaient prendre différentes formes et se propager sur des milliers de kilomètres. Certaines zones situées très loin (*“à des centaines de kilomètres”*) de Tchernobyl ont été plus contaminées que d'autres zones plus proches de la centrale situées dans la zone d'exclusion de 30 km autour de la centrale.

Par exemple, une paroi unique protège les six réacteurs de Gravelines, cela augmentant le risque de dispersion de la radioactivité si un accident se produit. De plus, la direction des vents est de sud-ouest et pourrait entraîner le nuage radioactif vers la côte belge, située à 30 kilomètres environ de la centrale de Gravelines. Pendant l'été, la population présente sur les côtes belges augmente. Or, le plan d'urgence nucléaire ne prévoit pas la distribution à cet endroit de comprimés d'iode.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 4 VAN DE DAMES GERKENS EN DEDRY

Considerans G (*nieuw*)**Een considerans G invoegen, luidende:**

“G. wijst op de tijd die de apotheken nodig hebben voor de bereiding van de individuele dosissen aan de hand van kaliumjodide in poedervorm, op de moeilijkheden waarmee die bereiding gepaard gaat en op de noodzaak om bij een kernongeval snel op te treden;”.

VERANTWOORDING

De apotheken hebben tijd nodig om met kaliumjodide in poedervorm individuele dosissen te bereiden. Die bereiding impliceert praktische moeilijkheden. Aldus zouden volgens een aanbeveling van de Belgische Hoge Gezondheidsraad alle apotheken over grote hoeveelheden moeten beschikken (bijvoorbeeld 1 000 of 5 000 kaliumjodidetabletten van 65 mg en daarbovenop ook nog eens een voorraad bijsluiters). Dat zou ook het geval moeten zijn in de ziekenhuisapotheken die ressorteren onder het MASH-plan voor het alarmeren van de ziekenhuisdiensten.

N° 4 DE MMES GERKENS ET DEDRY

Considérant G (*nouveau*)**Insérer un considérant G , rédigé comme suit:**

“G. considérant le temps requis par les pharmacies pour la préparation des doses individuelles à partir d’iodure de potassium en poudre, les difficultés que revêt cette opération et la nécessité d’agir rapidement en cas d’accident nucléaire;”.

JUSTIFICATION

Les pharmacies ont besoin de temps pour préparer des doses individuelles à partir d’iodure de potassium en poudre. Cette opération implique des difficultés pratiques. Ainsi, d’après une recommandation du Conseil Supérieur de la Santé belge, toutes les pharmacies devraient disposer de grandes quantités, 1000 ou 5000 comprimés, par exemple, de comprimés d’iodure de potassium de 65 mg, mais également d’un stock de notices. Il s’agit d’une recommandation du CSS. Cela devrait être aussi le cas dans les officines hospitalières avec le plan de mise en alerte des services hospitaliers.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 5 VAN DE DAMES GERKENS EN DEDRY

Considerans H (*nieuw*)**Een considerans H invoegen, luidende:**

“H. stipt aan dat het bij een kernongeval risicovol is zijn woning te verlaten om in een apotheek jodiumtabletten af te halen, en dat bij een dergelijk ongeval de eerste veiligheidsmaatregel luidt dat men moet gaan schuilen in een gesloten ruimte.”

VERANTWOORDING

Het is noodzakelijk dat al wie in de noodplanningszone rond de kerncentrale woont over stabiel jodium kan beschikken om zich bij een kernongeval automatisch te beschermen, zelfs al heeft men geen tabletten afgehaald in een apotheek. De bescherming moet automatisch en ogenblikkelijk worden gemaakt via een veralgemeende verdeling per post indien de mensen zich niet naar een apotheek begeven.

In Frankrijk is al ervaring opgedaan met verzending per post. Voor de kerncentrale van Gravelines bijvoorbeeld werd in 2009 vastgesteld dat de dekkinggraad 52,2 % bedroeg. Vanaf 15 februari 2010 konden de buurtbewoners die zich tussen juni en december 2009 niet naar een apotheek hadden begeven, rechtstreeks thuis een op naam geadresseerde brief ontvangen die vergezeld ging van een doosje jodiumtabletten.

N° 5 DE MMES GERKENS ET DEDRY

Considérant H (*nouveau*)**Insérer un considérant H, rédigé comme suit:**

“H. considérant que sortir de chez soi en cas d’accident nucléaire pour retirer des comprimés d’iode en pharmacie constitue un risque, la première mesure de sécurité en cas d’accident nucléaire étant de se mettre à l’abri, dans un lieu clos.

JUSTIFICATION

Il est nécessaire que chaque individu résidant dans la zone de planification d’urgence autour de la centrale nucléaire puisse disposer d’iode stable afin de se protéger en cas d’accident et cela de manière automatique, même si ce dernier omet d’aller chercher les tablettes en pharmacie. Il faut rendre la protection automatique et instantanée via une distribution par la poste généralisée au cas où les populations ne se rendent pas en pharmacie.

En France, l’expérience de distribution par la poste a déjà été appliquée. Par exemple pour la centrale de Gravelines, on a constaté, en 2009, que le taux de couverture était de 52,2 %. A partir du 15 février 2010, les riverains ne s’étant pas déplacés jusqu’à la pharmacie entre juin et décembre 2009 ont pu recevoir directement à leur domicile un courrier nominatif accompagné d’une boîte de comprimés d’iode.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 6 VAN DE DAMES **GERKENS** EN **DEDRY**

Verzoek 2

Dit verzoek vervangen door wat volgt:

“2. de maatregel waarbij de bevolking van jodiumtabletten wordt voorzien, uit te breiden tot alle inwoners binnen een straal van 100 kilometer of zelfs meer rond de kerninstallaties, zoals de Hoge Gezondheidsraad en het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle aanbevelen;”.

VERANTWOORDING

Naast de Hoge Gezondheidsraad heeft het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle de verdeling van jodium aanbevolen binnen een straal van 100 kilometer rond de kerninstallaties. Ook de Europese autoriteiten HERCA en WENRA vinden dat in Europa een algemene strategie moet worden uitgewerkt opdat binnen een straal van 100 kilometer rond een installatie iedereen jodiumtabletten kan innemen.

N° 6 DE MMES **GERKENS** ET **DEDRY**

Point 2

Remplacer ce point comme suit:

“2. d’étendre la mesure de disponibilité d’iode pour les habitants dans un rayon de 100 km et plus autour des installations nucléaires comme le recommandent le Conseil supérieur de la santé et l’Agence fédérale de Contrôle nucléaire;”.

JUSTIFICATION

L’AFCN a, en plus du CSS, recommandé de distribuer de l’iode dans un rayon de 100 km autour des installations nucléaires. De même, les autorités européennes HERCA et WENRA considèrent qu’en Europe “une stratégie globale devrait être définie pour être capable d’étendre l’ingestion de comprimés d’iode stable jusqu’à 100km”

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 7 VAN DE DAMES **GERKENS** EN **DEDRY**Verzoek 2/1 (*nieuw*)**Een verzoek 2/1 invoegen, luidende:**

“2/1. rekening te houden met de windrichting om de gebieden te bepalen waar jodiumverdeling nodig is en rekening te houden met de nabijheid van de kerninstallaties in België en de buurlanden;”.

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 3.

N° 7 DE MMES **GERKENS** ET **DEDRY**Point 2/1 (*nouveau*)**Insérer un point 2/1, rédigé comme suit:**

“2/1. tenir compte de la direction des vents pour définir les zones où la distribution d'iode est nécessaire et tenir compte de la proximité des installations nucléaires en Belgique et dans les pays voisins;”.

JUSTIFICATION

Voir l'amendement n° 3.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 8 VAN DE DAMES **GERKENS** EN **DEDRY**

Verzoek 3

Dit verzoek vervangen door wat volgt:

“3. ervoor te zorgen dat met apothekers, bedrijven, scholen, kribbes en andere stakeholders overleg wordt gepleegd over de beschikbaarheid van jodium in België;”.

VERANTWOORDING

Er is overleg nodig over de beschikbaarheid van jodium met alle stakeholders, bijvoorbeeld apothekers die instaan voor de verdeling van jodium, maar ook met scholen, bedrijven en kribbes waar idealiter een voorraad jodium voorhanden is opdat alle betrokkenen goed zijn ingelicht en voorbereid bij een eventueel kernongeval.

N° 8 DE MMES **GERKENS** ET **DEDRY**

Point 3

Remplacer ce point par ce qui suit:

“3. d’organiser une concertation avec les pharmaciens, les entreprises, les écoles, les crèches et les autres parties prenantes au sujet de la disponibilité d’iode en Belgique;”.

JUSTIFICATION

Une concertation sur la disponibilité de l’iode doit être menée avec toutes les parties prenantes: les pharmaciens, par exemple, qui assurent la distribution de l’iode, mais aussi les écoles, les entreprises et les crèches qui doivent, idéalement, disposer d’un stock d’iode, de manière à ce que tous les intéressés soient dûment informés et préparés en cas d’accident nucléaire éventuel.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 9 VAN DE DAMES **GERKENS** EN **DEDRY**Verzoek 4/1 (*nieuw*)**Een verzoek 4/1 invoegen, luidende:**

“4/1. te zorgen voor een doeltreffende en stelselmatige opleiding van het medisch, farmaceutisch en interventiepersoneel, opdat zij de patiënten voor wie er contra-indicaties voor de inname van jodium zijn, op de hoogte brengen van de ongewenste effecten van jodium;”.

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 2.

N° 9 DE MMES **GERKENS** ET **DEDRY**Point 4/1 (*nouveau*)**Insérer un point 4/1, rédigé comme suit:**

“4/1. assurer une formation efficace et systématique des personnels médical, pharmaceutique et d’intervention afin qu’ils informent leurs patients pour qui des contre-indications à la prise d’iode existent sur les effets indésirables de l’iode;”.

JUSTIFICATION

Voir l’amendement n° 2.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 10 VAN DE DAMES **GERKENS EN DEDRY**

Verzoek 5

Dit verzoek vervangen door wat volgt:

“5. overleg te plegen met de buurlanden (Nederland, Frankrijk, Duitsland, Luxemburg), aangezien onze centrales niet ver van de grens liggen en bepaalde landen hun bezorgdheid hebben uitgedrukt;”.

VERANTWOORDING

Het is noodzakelijk om, behalve Nederland en Frankrijk, ook Duitsland en Luxemburg te betrekken bij de maatregelen, aangezien de ligging van onze kerncentrales repercussies heeft voor die landen en ze ook al uitdrukkelijk hun bezorgdheid hebben uitgedrukt met betrekking tot de staat en de veiligheid van onze centrales.

N° 10 DE MMES **GERKENS ET DEDRY**

Point 5

Remplacer ce point comme suit:

“5. d’organiser une concertation avec les pays voisins concernés (Pays-Bas, France, Allemagne, Luxembourg), au vu de la situation de nos centrales à proximité des frontières et des préoccupations exprimées par certains pays;”.

JUSTIFICATION

Il est important que l’Allemagne et le Luxembourg soient également impliqués, en plus des Pays-Bas et de la France puisqu’ils sont également concernés par la situation de nos centrales nucléaires et ont déjà exprimés de vives inquiétudes vis à vis de l’état et de la sécurité de nos centrales.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 11 VAN DE DAMES **GERKENS EN DEDRY**Verzoek 6/1 (*nieuw*)**Een verzoek 6/1 invoegen, luidende:**

“6/1. er samen met de apotheken te zorgen voor een voldoende grote hoeveelheid stabiel jodium wordt bereid, groter dan de huidige hoeveelheid, ten-einde onmiddellijk de noden te kunnen dekken bij een kernongeval;”.

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 4.

N° 11 DE MMES **GERKENS ET DEDRY**Point 6/1 (*nouveau*)**Insérer un point 6/1, rédigé comme suit:**

“6/1. organiser avec les pharmacies la préparation d’une quantité suffisante d’iode stable plus grande qu’actuellement pour couvrir immédiatement les besoins en cas d’accident nucléaire;”.

JUSTIFICATION

Voir l’amendement n° 4.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 12 VAN DE DAMES **GERKENS EN DEDRY**Verzoek 6/2 (*nieuw*)**Een verzoek 6/2 invoegen, luidende:**

“6/2. ervoor te zorgen dat de bevoegde diensten een brief sturen naar de bewoners in de noodplanningszone waar jodium wordt verdeeld, met een uitnodiging om de doosjes met tabletten in de apotheek op te halen en, zo de betrokken personen de doosjes zelf niet hebben opgehaald, die tabletten in de daaropvolgende maanden op te sturen met de post;”.

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 5.

N° 12 DE MMES **GERKENS ET DEDRY**Point 6/2 (*nouveau*)**Insérer un point 6/2, rédigé comme suit:**

“6/2. de faire en sorte que les services compétents envoient un courrier invitant les populations dans la zone de planification dans laquelle est distribuée l'iode à venir retirer en pharmacie les boîtes de comprimés et envoyer les comprimés finalement par la poste dans les mois suivants si les personnes ne sont pas venues chercher les comprimés elles-mêmes en pharmacie;”.

JUSTIFICATION

Voir l'amendement n° 5.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)

Nr. 13 VAN DE DAMES **GERKENS** EN **DEDRY**

Verzoek 8 (*nieuw*)

Een verzoek 8 invoegen, luidend als volgt:

“8. alle elektriciteitsopwekking uit kernenergie stop te zetten tegen 2025.”

VERANTWOORDING

De verspreiding en de beschikbaarheid van jodium in België mag geen excuus zijn om de levensduur van de kerncentrales te verlengen en/of nieuwe kerncentrales te bouwen.

N° 13 de Mmes GERKENS et DEDRY

Point 8 (*nouveau*)

Insérer un point 8, rédigé comme suit:

“8. de mettre fin à toute production électrique à partir du nucléaire d’ici à 2025.”

JUSTIFICATION

La diffusion et la disponibilité d'iode en Belgique ne peut servir de prétexte pour prolonger la durée de vie des centrales nucléaires ou pour en construire de nouvelles.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Anne DEDRY (Ecolo-Groen)